

Вказані чинники перебувають в тісній взаємодії та здійснюють прямий та опосередкований вплив один на одного. Аналіз зазначених чинників є важливим для розробки концептуальних засад, побудови ефективної моделі та педагогічної системи розвитку правової компетентності педагогічних працівників економічних коледжів.

Список літератури:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Ірпінь : Перун, 2009. 1736 с.

Літвінчук С. Б.
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри методики професійного навчання
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ-АГРАРІЇВ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Зміни, що відбуваються в економічній, політичній, соціальній, культурній та духовній сферах суспільного життя потребують суттєвих змін у парадигмі освіти, в удосконаленні організації, змісту, форм і методів навчально-виховного процесу майбутніх фахівців-аграріїв. Основними стратегічними завданнями розвитку сучасної освіти є: забезпечення загальнодержавних і регіональних потреб у кваліфікованих кадрах, конкурентоспроможних в умовах динамічних ринкових відносин, виведення професійної освіти в Україні на рівень розвинутих країн світу.

На сьогоднішній день перед вищими закладами освіти стоїть важливе завдання професійної підготовки майбутніх фахівців-аграріїв у вищій школі, які спроможні в сучасних умовах адекватно реагувати на зміни в суспільному, політичному та економічному житті країни. Реалізація поставлених завдань потребує пошуку більш ефективних шляхів і принципів організації навчального процесу, які б забезпечували якісну

підготовку фахівців аграрного профілю, одним із яких слід вважати впровадження принципу вирішення завдань продуктивно-технічного спрямування у навчально-виховний процес. Дослідження з порушеної проблеми має важливе наукове і практичне значення, що полягає в можливості вдосконалення системи організації навчального процесу шляхом впровадження креативних задач упродовж викладання дисциплін технічного змісту для майбутніх фахівців-аграріїв у вищій школі.

Проблеми трудової й професійної підготовки майбутніх фахівців висвітлені у працях С. Я. Батишева, А. І. Дьоміна, В. О. Зайчука, Г. Є. Левченка, П. Г. Лузана, В. М. Мадзігона, В. М. Манька, П. М. Олійника, П. М. Решетніка, Д. О. Тхоржевського, В. Д. Шадрікова та інших.

Вирішення важливих питань технічної професійної підготовки майбутніх спеціалістів розкриті в працях вчених Т. В. Васильєвої, В. С. Гапоненка, А. І. Дьоміна, Г. Є. Левченка, П. Г. Лузана, Н. Г. Ничкало, В. А. Семиченко, В. К. Сидоренка, В. В. Олійника, П. М. Олійника, О. М. Пехоти, Д. О. Тхоржевського.

У результаті досліджень науковців А. М. Алексюка, М. І. Бурди, С. Я. Батишева, Є. С. Дубенчук, О. Є. Коваленко, Е. В. Лузік, В. М. Мадзігона отримані важливі дані про сутність трудової та професійної підготовки майбутніх фахівців.

Доцільно звернути увагу на те, що із впровадженням завдань продуктивно-технічного змісту у навчально-виховний процес безпосередньо пов'язана сучасна освітня стратегія вузів країни та Європи, в якій чітко визначена орієнтація на якісні результати підготовки майбутніх фахівців-аграріїв та застосування активних методів навчання, і яка спрямована на реалізацію основних принципів Болонської декларації.

Зазначимо, що одним із найважливіших аспектів, що сприятиме формуванню майбутніх фахівців-аграріїв, є розв'язування задач продуктивно-технічного змісту [3; 4]. Вони забезпечують ґрунтовне оволодіння студентами теоретичними знаннями, уміннями і навичками їх практичного застосування у вирішенні виробничих завдань. Розв'язування задач є однією із найважливіших складових частин у системі навчання технічних дисциплін. Їх можна ефективно

використовувати на різних етапах вивчення навчального матеріалу, а саме:

- для постановки проблеми, під час вивчення нового матеріалу;
- для формування практичних умінь і навичок та їх використання в майбутній професійній діяльності;
- для перевірки якості засвоєння навчального матеріалу;
- під час повторення, закріплення й узагальнення матеріалу;
- для розвитку творчих здібностей студентів.

При складанні навчальної задачі важко досягнути її високої активізуючої ролі, розрахованої на активізацію складних форм розумової діяльності студента, якщо обмежуватися досвідом складання задач в межах програми навчальної дисципліни. При цьому необхідно враховувати специфіку майбутньої професійної діяльності студентів у галузі аграрного виробництва [5].

З метою забезпечення продуктивності навчання технічних дисциплін (ТД) необхідно змоделювати виробничу проблему чи ситуацію, які надалі будемо називати продуктивно-технічними завданнями та визначити їх практичне застосування в майбутній професійній діяльності.

В ході дослідження визначено основні методичні вимоги, на основі яких розробляються продуктивно-технічні завдання (ПТЗ):

1. Зміст завдань повинен відповідати вимогам кваліфікаційної характеристики спеціаліста та орієнтувати студента на проблеми, які він вирішуватиме на виробництві. В ПТЗ необхідно відображати найбільш суттєві сторони майбутньої професійної діяльності студента.

2. Зміст продуктивно-технічних завдань не повинен бути вузькоспеціалізованим. Він має доповнюватися суміжними галузями знань, якими необхідно володіти при розв'язанні технічних завдань на виробництві. Зокрема, продуктивно-технічні задачі з вивчення машин, механізмів, їх конструювання та розрахунків повинні мати тісний зв'язок з виробничими процесами, в яких вони використовуються.

3. Задачі повинні мати достатньо узагальнений характер, тобто в їх формулюваннях слід відобразити найбільш важливі параметри, які дадуть можливість студентам при їх розв'язуванні і в майбутній професійній діяльності виділити головні показники, що визначають зміст і характер дій при прийнятті рішень.

4. Продуктивно-технічні задачі із технічних дисциплін повинні орієнтувати студентів на вивчення машин, механізмів, їх конструювання, технологічні процеси, а не на процес навчання взагалі. Технічні задачі для майбутніх фахівців-аграріїв повинні містити не лише питання конструювання і принципів роботи машин та механізмів, а й завдання, що стосуються виявлення причин можливих недоліків у роботі машин, прогнозування довговічності їх вузлів, порядку складання, розбирання, монтажу, регулювання, технічного обслуговування, технічного огляду тощо.

5. Продуктивно-технічні задачі необхідно складати таким чином, щоб у них знаходив відображення відповідний вид професійної діяльності, тобто за деякий відрізок навчального часу виконувалась максимально можлива кількість часткових професійних задач.

6. Продуктивно-технічні задачі повинні складатися і розв'язуватись у проблемній формі, щоб стимулювати процес навчання студентів. Суттєвого значення тут набуває форма подання вихідної і довідкової інформації, вона повинна формуватись також у проблемній формі. Процес розв'язування продуктивно-технічних завдань повинен стимулювати студентів до розв'язання проблем майбутньої професійної діяльності.

7. У процесі розв'язування продуктивно-технічних задач необхідно аналізувати не тільки кінцевий результат, але й ознаки розвитку в означеному процесі особистості студента.

8. Розв'язування продуктивно-технічних завдань вимагає від студента самостійних творчих зусиль, що забезпечуватиме індивідуалізацію професійної підготовки майбутніх фахівців аграрного виробництва.

9. При розв'язуванні продуктивно-технічних задач необхідно враховувати всі фактори, що сприяють формуванню мотивів до творчої професійної діяльності майбутніх фахівців.

10. Змісту тієї чи іншої професійної діяльності повинен відповідати найбільш доцільний метод навчання: аналіз і оцінка виробничої ситуації, розв'язування ситуаційної виробничої задачі, ділова гра тощо. При цьому слід враховувати витрачений час на оволодіння уміннями та відповідність формуючого уміння такому, який забезпечує практичну діяльність.

Доцільно, щоб продуктивно-технічна задача не відтворювала готового способу розв'язування, а спрямовувала студентів до пошуку нових принципів і методів її розв'язування. Пошук шляхів вирішення таких завдань активізує роботу студентів, розвиває їх технічне мислення.

При складанні ТЗ слід враховувати сучасні наукові досягнення щодо впровадження нових способів обробки і виготовлення деталей машин, приладів і механізмів, застосування нових матеріалів, засобів механізації та автоматизації аграрного виробництва [1; 2].

Як свідчить практика, розв'язування таких задач є одним із засобів формування фахових якостей майбутніх фахівців-аграріїв. Їх розв'язування створює передумови для успішного застосування теоретичних знань у практиці аграрного виробництва, для якісного виконання технічних навчальних завдань, курсових та дипломних проектів тощо.

Більшість студентів здобули знання, на основі яких сформувалися професійні уміння та навички, що входять до цілісного комплексу забезпечення готовності до майбутньої професійної діяльності в галузі аграрного виробництва України.

Така організація навчально-виховного процесу, поєднана з вирішенням завдань продуктивно-технічного спрямування для майбутніх фахівців-аграріїв є запорукою якісної професійної підготовки у вищій школі і сприяє забезпеченню ринку праці висококваліфікованими й компетентними фахівцями для аграрної галузі України.

Список літератури:

1. Вплив соціальної відповідальності на формування навичок здобувачів вищої освіти [Електронний ресурс] / Т. Лункіна // *Agricultural and Resource Economics : International Scientific E-Journal*. 2016. Vol. № 4. P. 130–138.
2. Костишина Г. І. Теоретико-методичні аспекти розробки і проведення лабораторно-практичних робіт з фізики: нові підходи // *Наукові записки. Серія: Педагогіка і психологія*. Вінниця : ВАТ «Віноблдрукарня», 2015. Вип. 4. С. 13–16.

3. Кульга Н. К. Використання інноваційних технологій навчання – запорука успіху якісної підготовки фахівців // *Проблеми освіти*. 2016. Вип. 22. С. 75–84.
4. Літвінчук С. Б. Інноваційна педагогічна діяльність у закладах вищої освіти: модульно-компетентністний підхід // Соціально-економічний розвиток регіонів в умовах трансформації : монографія. Опале, 2021. С. 315–323.
5. Літвінчук С. Б. Модернізація професійної підготовки майбутніх фахівців аграрної галузі за сучасних умов // *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школі*. Запоріжжя : Запорізький класичний університет. 2020. № 73. С. 87–93.

Любас А. А.

*доктор філософії з педагогічних наук,
викладач кафедри іноземних мов та військового перекладу*

Національна академія сухопутних військ
імені гетьмана Петра Сагайдачного
м. Львів, Україна

ПЕДАГОГІЧНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ У НАВЧАННІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ БОЙОВОГО ТА ОПЕРАТИВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Проаналізуємо поняття «метод навчання».

М. Фіцула тлумачить поняття «метод навчання» як спосіб взаємопов'язаної діяльності викладачів та курсантів, який спрямований на вирішення завдань виховання, освіти та розвитку під час навчального процесу [13, с. 118; 6].

В. Онищук розуміє це поняття як систему прийомів педагогічної діяльності, спрямованих на досягнення виховних та освітніх цілей [11, с.175; 6].

О. Барабанщиков та О. Бойко вважають, що методи навчання майбутніх військовослужбовців – це способи роботи того, хто навчає, і того, хто навчається, за допомогою яких командир надає підлеглим відповідні знання, навички та уміння, а також